

של אי גילוי הדרישות, כי פחות אנשים עוקבים אחר ההתייחמויות של הפרות.

אמצעי עזר חשוב הוא רישום מלא ומדויק של כל ההתייחמויות, שלפיהן אפשר לעקוב אחרי ההתייחמויות הצפויות. יש משתמשים גם ב־אמצעים טכניים, כגון: הצמדת צבע לפרות, וכשפרה קופצת על רעותה נמרח עליה הצבע. אמצעי יעיל אחר — שרטוט שני קווים חזקים בגיר, על החלק האחורי של הפרה (העכוז) הצפויה להתייחם. כשפרה כלשהי קופצת עליה הגיר נמחק ומטשטש, וזה מעיד על הפרה ה־מתייחמת.

לוקט ותורגם ע"י משה הימן

בצבע אדמדם ומכוסה בשכבה לחלוחית — משמשים גם הם סימני עזר לקביעת ההתייחמות ביתר בטחון.

אמצעי עזר לגילוי פרות מתייחמות

גילוי ההתייחמויות איננו דבר קל. פרות עם ההתייחמות חזקה, מתגלות לרוב, אבל בכל עדר ישנן פרות, שאינן מראות סימנים מובהקים של ההתייחמות. להיעדר סימני ההתייחמות קוראים ב־לשון השיגרה — „דרישה שקטה“. ישנן התייחמויות שנמשכות רק שזו תמספר, ואלו עלולות להתרחש בשעות החשכה, ואז יקרה גם שאין משגיחים בהן כלל. בעדר גדול מתרבים המקרים

עגל שדיך

סוגרים את העגל ומוציאים את הפרות לשביל המוביל חזרה לסככה שלהן.*

כך ניתן לבדוק את כל הפרות ולא רק ה־קבוצה „א“ (גבוהות תנובה) כפי שנהוג לרוב היום, וכל זה במינימום זמן ובמירב הבטיחות.

אני מסכים עם החבר גנץ, שסידור לסימון ה־פרות בייחום על־ידי העגל היה מועיל ומשלים שיטה זו לגילוי ייחומים, והשאלה נבדקת כעת על ידינו.

ד"ר נ. אילון

המכון הוטרינרי ע"ש קומרוב
מנהל המחלקה לרביה,

* תוכנית מפורטת לסידור של תא וחצר לעגל שדיך, ניתן להשיג במחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי.

הערה בקשר לסימון הפרה המתייחמת

בניו־זילנד פותחה ראשיה לפר שדיך, המצוידת מכשיר סימון בצבע על גב הפרה המתייחמת. ראשיה זאת נוסתה באנגליה על־ידי חוקרי מועצת החלב והוכיחה את עצמה כמוצלחת ביותר. כדאי היה להביא מכשיר זה ארצה ולנסותו בתנאים שלנו.

שלמה דורי

קראתי בסיפוק בחוברת האחרונה, מס' 114, של „משק הבקר והחלב“, את מאמרו הקצר של החבר גנץ מקיבוץ גבולות, שבו צוין ניסיונו המוצלח בשימוש בעגל שדיך, שהוכשר במכון הוטרינרי והופעל בהתאם להמלצתנו.

השימוש בעגל שדיך כבר הוכיח את עצמו בכמה עדרים, וגדל והולך מספר המשקים המש־תמשים באמצעי עזר זה לגילוי ייחומים. ודווקא משום התפתחות זו, הנני רואה חובה לחזור ו־להזהיר נגד השימוש בעגל שדיך ללא אמצעי בטיחות מספיקים. יש סכנה בהתעסקות בעגל בגיל העבודה, אפילו אם המטפל בו הוא בוקר וותיק אשר רגיל אליו (יעיד על כך המקרה הטרגי לפני שנים של הבוקר הוותיק, קטוביץ, מקיבוץ יגור, שנהרג ע"י עגל שהוא גידל וטיפל בו מיום היוולדו). על אחת כמה וכמה נכון הדבר, כאשר מדובר במצב של היום במשקים, כשבענף עוב־דים אנשים עם מעט ניסיון בטיפול בבקר.

פיתרון לבעיית הבטיחות בעבודה עם עגל שדיך, אפשר להשיג על־ידי החזקתו בתא מיוחד עם חצר, שיש לו קשר כניסה ויציאה עם השביל המוביל את הפרות היוצאות ממכון החליבה. בסידור זה נכנסת קבוצת הפרות לאחר החליבה לביקורת לייחום אצל העגל, ואחרי הביקורת